

в 1921—1925 гг). — М.: Политиздат, 1976. — 319 с. 8 Международная комиссия по расследованию голода на Украине 1932—1933 годов. Итоговый отчет за 1990 год (Пер. с английского). — К.: Отделение редакционно-издательской и рекламной деятельности УкрЦЭНДИСИ, 1992. — 191 с. 9 Мовчан О.М. Голод 1921—1923 рр. на Україні // Український історичний журнал. — 1990. — № 10. — С. 38—45, № 12. — С. 30—35. 10 Панченко П.П. Сторінки історії України ХХ століття / Українське село: поступ, сподівання, тривоги. — К.: ІСДО, 1995. — 231 с. 1 Поляков Ю.А. 1921: победа над голодом. — М., 1975. — 112 с. 12 Сташевский Д.Н. Прогрессивные силы США в борьбе за признание Советского государства. 1917—1933. — К.: Наук. думка, 1963. — 216 с. 13 Цімерл Ріхард. Україна і марки (Пер. з німецької) // Золоті ворота. — 1993. — № 5. — С. 146—161. 14 Шитюк М.М. Масові репресії проти населення півдня України в 20-50-ті рр. ХХ ст. — К.: Тетра, 2000. — 550 с.

ГАРЕТ РІЧАРД ВОН ДЖОУНЗ (1905—1935)

Короткий життєпис українського журналіста, який намагався донести до західного суспільства правду про голодомор 1932—1933 рр. в Україні. Подано цитати з його статей. У 1932—1933 рр. Г. Джоунз тричі відвідував Радянську Україну. Пішки обійшов багато уражених голодомором сіл на Харківщині. Добре володіючи російською мовою, побачив справжній стан та збагнув суть подій, що відбувалися тоді в СРСР. Прокомуністично налаштована британська преса звинувачувала його у наклепах на Радянський Союз. За правдиві описи побаченого від радянського уряду отримав звинувачення у шпигунстві та заборону на в'їзд в СРСР. Трагічно загинув у Китаї 1935 року.

Матеріал підготувала його племінниця М.С. Коллі та внучатий племінник Н. Коллі.

Г. Джоунз

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД СТАНУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В СРСР (КВІТЕНЬ 1933 р.)

Цю статтю англійський журналіст Гарет Джоунз (1905—1935) написав у квітні 1933 року на основі аналізу радянської преси з метою приватного поширення інформації про дійсний стан справ у сільському господарстві СРСР. Зроблено критичний аналіз кризового стану у хлібозаготівлі, тваринництві та МТС. Автор аргументовано доводить, що організація колгоспів та радгоспів була поверненням селян до кріпацького стану, а вся сільськогосподарська політика трималася на жорсткому державному терорі з метою збереження влади комуністичною партією. Своє дослідження Г. Джоунз підсумовує так: “Не треба думати, що всі ці погрози, так щедро обіцяні новим радянським законодавством та адміністративними розпорядженнями, залишаються на папері. Вони вже застосовуються з

грубою силою, і тисячі людей розстрілюють, а сотні тисяч вивозять за порушення, які в цивілізованому світі вважаються дріб'язковими.

За всіма моїми даними виглядає, що радянські вожді твердо стоять на тому, щоб всі питання сільськогосподарської кризи, яка вже дала такі жорсткі наслідки, вирішувати лише страхом і силою, і, як і раніше, грубо відкидають заходи, продиктовані здоровим глуздом, економічною необхідністю та практикою цивілізованих країн”.

Цю статтю з особистих архівних документів автора до друку підготували його племінниця Маргарет Сіріол Коллі та внучатий племінник Найджел Коллі.

M. S. Colley & N L. Colley

GARETH RICHARD VAUGHAN JONES
(1905—1935)

© Colley M. S. & Colley N. L., 2003

(Niece and great nephew of Gareth Richard Vaughan Jones.)

For further information, transcripts of all articles and related material, please visit:

<http://colley.co.uk/garethjones/>

Автор статті досліджує життєвий шлях та діяльність Гарета Рігарда Вон Джонса. Публікації видатного діяча висвітлювали соціальні та економічні проблеми України, Японії, Росії.

Gareth Jones accomplished a great deal in his very short life. As a child he had heard many stories of the happy times his mother spent with the family of Arthur Hughes from 1889 to 1892 as tutor to his children. Arthur Hughes was the son of the Welshman, John Hughes the steel industrialist who founded the town of Hughesovska, later the tragic town of Stalino in World War II and today known as the city of Donetsk.

These stories instilled in him a desire to visit the Soviet Union and Ukraine. So with this goal in mind he studied languages and had a brilliant academic career at University, both in Aberystwyth and Cambridge where he gained first-class honours in French, German and Russian; all of which he spoke fluently.

Graduating from Cambridge in 1930, he obtained the position of Foreign Affairs Adviser to David Lloyd George and it was during the summer of this year he made his first ‘pilgrimage’ to Hughesovka. The visit was brief as all the food he could obtain him was one roll of bread.

In the following year 1931, he was offered employment in New York by Dr. Ivy Lee, Public Relations adviser to organisations such as the Rockefeller Institute, the Chrysler foundation and Standard Oil to research a book on the Soviet Union. In the summer of 1931 he accompanied Jack Heinz II to the Soviet Union (fortified with food from the Heinz organisation) when at the end of their tour they visited Ukraine. Gareth wrote a comprehensive diary of this visit and Jack Heinz was to publish a book anonymously entitled *Experiences in Russia 1931. A Diary*.